

Циба Р.П.

директор Департаменту з фінансово-економічних питань, бухгалтерського обліку та фінансової звітності

Міністерство фінансів України

вул. М. Грушевського 12/2, Київ, 01008, Україна

E-mail: anamol_2015@i.ua

УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ФІНАНСАМИ ЯК ЗАСІБ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ (ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД 1920–1980 РР.)

Рубрика: *ЕКОНОМІКА*

Мова статті: українська

Анотація: Висвітлено комплекс масштабних і невідкладних завдань, що стоять сьогодні перед українською економікою та суспільством, обумовлюють не тільки пошук фінансових ресурсів для їхньої реалізації, але й вимагають перебудови самої системи державних фінансів. Обґрунтовано, що досягнення фіскальної стабільності за допомогою консолідації державних фінансів, підвищення ефективності складання та виконання бюджету, визначення пріоритетних напрямів і розроблення адекватних механізмів фінансування витрат, змін у фіскальній системі України на основі ухвалених ООН Цілей сталого розвитку та Порядку денного в галузі розвитку після 2015 р. поєднують завдання та засоби їх вирішення. Складовою успіху може стати врахування елементів вітчизняного історичного досвіду, зокрема, позитивних і негативних моментів, пов'язаних з формами та методами фінансового управління радянською економікою 1930–1960 рр., використання яких дозволило успішно вирішити стратегічні завдання будівництва індустріального технологічного укладу, забезпечення перемоги у Другій світовій війні та післявоєнного відновлення господарства. З'ясовано, що в умовах зміни характеру держави, формування системи централізованого управління вони мали стати, насамперед, інструментом акумуляції та перерозподілу економічних ресурсів. Зазначено, що податки слугували засобом акумуляції грошових коштів на потреби держави як форми реалізації диктатури пролетаріату, а також знаряддям класової боротьби та соціалістичного перетворення суспільства, тобто утвердження нових соціальних відносин. Державні витрати були формою фінансового забезпечення розвитку усупільненого сектору народного господарства. Описано трансформацію змісту базових категорій теорії фінансів у період становлення адміністративно-командної системи господарювання, яка отримала узагальнене вираження в політико-економічному визначенні державного бюджету як плану господарських витрат і доходів, який пов'язує в єдине ціле річні перспективи розвитку окремих галузей народного господарства, охоплює всі ресурси, акумульовані державою. Акцентовано увагу на додатковому засобі залучення заощаджень населення для потреб господарського будівництва, яким мав слугувати державний кредит. У підсумку визначено, що уся система фінансових відносин підпорядковувалася єдиній меті кардинальної перебудови господарства, здійснення системних соціально-економічних перетворень.

Ключові слова: фінансове управління, реформування, теоретичні основи фінансової політики держави, історичний досвід, соціально-економічні перетворення, планово-адміністративна система.